

Svenskan i Finland. Syntaktiska drag i ett jämförande perspektiv

PROJEKTETS SLUTRAPPORT 2004–2006

Bakgrund

Projektet Svenskan i Finland. Syntaktiska drag planerades av språkvetenskapliga nämnden vid Svenska litteratursällskapet. En arbetsgrupp bestående av docent Jan Lindström samt professorerna Anne-Marie Londen, Marianne Nordman, Jan-Ola Östman och Marketta Sundman skrev ett förslag till projektplan som diskuterades av språkvetenskapliga nämnden och godkändes av Svenska litteratursällskapets styrelse hösten 2002 (www.sls.fi/Profilprojektnov03_sls.pdf). Vid utlysningen av fyra forskartjänster våren 2003 ombads de sökande att utgå från denna projektplan. Till projektkoordinator (och post doc-forskare) valdes fil.dr Camilla Wide. Hon inledde sitt arbete vid Svenska litteratursällskapet 1 augusti 2003. Under hösten 2003 förberedde Camilla Wide projektets kommande verksamhet, framför allt startseminariet som skulle äga rum 9.1.2004. Därtill knöt hon kontakter med andra projekt och påbörjade sin egen forskning. De övriga forskarna, fil.dr Siv Björklund (post doc-forskare), fil.lic. Mona Forsskåhl (doktorand) och fil.kand. Nina Martola (doktorand) anställdes 1 januari 2004. Camilla Wide, Mona Forsskåhl och Nina Martola fick i februari 2004 arbetsbord vid Svenska litteratursällskapet i Helsingfors. Siv Björklund var under hela projekttiden placerad vid institutionen för nordiska språk vid Vasa universitet.

Eftersom ingen särskild projektledare anställdes i projektet fick projektkoordinatören även leda det vetenskapliga arbetet inom projektet. Som stöd för projektkoordinatören i denna roll skapade språkvetenskapliga nämnden en vetenskaplig referensgrupp för projektet. I referensgruppen ingick utöver Camilla Wide professor Marketta Sundman (Åbo universitet) och docent Jan Lindström (Helsingfors universitet).

Seniorforskare, forskningsassistenter och associerade forskare

I den av styrelsen godkända budgeten för projektet Svenskan i Finland ingick även medel för rekrytering av seniorforskare och forskningsassistenter för kortare perioder. Universitetslektor, fil.dr Beatrice Silén (Helsingfors universitet) anställdes som seniorforskare för sex månader våren 2004. Efter sin anställning våren 2004 fortsatte Beatrice Silén som associerad forskare i projektet och deltog aktivt i möten och andra evenemang. Den andra seniorforskaren i projektet,

universitetslektor, fil.dr Benjamin Lyngfelt (Göteborgs universitet) arbetade på deltid (ca 15 %) i projektet 2005–2006.

Tre forskningsassistenter anställdes för två månader var under projektperioden. Fil.mag. Johanna Österbro fungerade som Siv Björklunds forskningsassistent i januari–februari 2005, fil.mag. Helena Palmén var forskningsassistent för Camilla Wide och Mona Forsskåhl i februari–april 2005 och fil.stud. Magnus Brenner fungerade som hela projektets forskningsassistent i juni och september 2005.

I projektplanen önskades att forskare med anknytning till problemställningarna i projektet kunde delta i möten och evenemang ordnade av projektet. Redan i ett tidigt skede beslutade projektet därför att rekrytera associerade forskare. Som associerade forskare antogs under projektperioden följande personer: prof. Ann-Marie Ivars (Helsingfors universitet), doktorand Ulrika Kvist Darnell (Stockholms universitet), doc. Jan Lindström (Helsingfors universitet), fil.dr Michaela Pörn (Åbo Akademi, Vasa), fil.dr Beatrice Silén (Helsingfors universitet) och fil.dr Pirjo Söderholm (Joensuu universitet). Att inkludera pro gradu-skribenter i arbetet, vilket föreslogs i projektplanen, visade sig vara för svårt och tidskrävande att genomföra. I praktiken skulle en sådan utvidgning av projektet ha inneburit en orimlig mängd handledningsuppgifter och annat extra arbete för projektets forskare.

Projektets syfte

I projektplanen (2002 s. 1, 3) definieras projektets syfte enligt följande:

Syftet med detta projekt är att beskriva strukturella, särskilt syntaktiska företeelser i det svenska språket i Finland så som de kan iaktas i autentiskt språkbruk. Grundvalen för denna beskrivning utgörs av systematiska studier av korpusmaterial av tal och skrift såväl i formella som i informella register. I den språkliga analysen utgör kontaktlingvistik, konstruktionsgrammatik och samtalsanalys speciellt med inriktning på interaktionell lingvistik en mångsidig men samtidigt koherent bas [...] Projektet syftar till att belysa ett antal återkommande konstruktioner och nätverk av konstruktioner i svenskan i Finland så att, i enlighet med det ovanstående, en teoretiskt sammanhållen helhetssyn på de studerade företeelserna uppstår. Projektet kan lägga en bas för en fortsatt systematisk forskning i finlandssvenskans struktur och även för tillämpad forskning t.ex. inom språkvården. Målet är att forskningsresultat inom projektet redovisas i vetenskapliga uppsatser som publiceras i relevanta tidskrifter (och delvis också i en egen rapportserie eller på en webbplats), i resulterande avhandlingar samt i en tematiskt redigerad antologi.

I projektplanen konstateras vidare att tyngdpunkten i projektet ska ligga på forskning, inte på materialinsamling. Syftet var sålunda att i mån av möjlighet använda existerande material. Forskningsämnena avgränsas inte explicit i forskningsplanen. Däremot presenteras ett antal

idiomatiska samt lexikala och syntaktiska konstruktioner som exempel på vad forskarna som antogs till projektet kunde studera. Dessa konstruktioner täcker ett brett fält, traditionella finlandismer (*på basen av, Jag faktiskt trivs där;*), idiomatiska allmänsvenska uttryckssätt (*vackert och vackert*), dialektala fenomen (*jeer – ije, jeer – täär, jeer – hiit – jaan*), konstruktioner typiska för talat språk (t.ex. bruket av demonstrativa pronomen) och konstruktioner med motsvarigheter i finskan (*Han undrade att var dom egentligen såna*).

Forskningsplanen för projektet *Svenskan i Finland* var sålunda öppet formulerad vad gäller valet av enskilda forskningsuppgifter. Däremot var de teoretiska infallsvinklarna klart avgränsade till kontaktlingvistik, konstruktionsgrammatik och interaktionell lingvistik.

Avgränsning av forskningsobjekt

På grund av projektplanens karaktär kom det första halvåret inom projektet i hög grad att ägnas åt att försöka anpassa de enskilda forskningsprojekten till helhetsplanen. Samtidigt som samtliga forskare på projektets startseminarium uppmanades att avgränsa och specificera sina forskningsområden skulle samtliga projekt anpassas till de tre teoretiska inriktningarna som omnämns i projektplanen (se ovan). Det visade sig snabbt att konstruktionsgrammatik skulle bli den gemensamma nämnaren för forskarna i projektet. Samtidigt blev det uppenbart att de enskilda projekten inte kunde förväntas inkludera samtliga tre teoretiska infallsvinklar. Riktlinjerna för de teoretiska ramarna (som även diskuterades med författarna till projektplanen) blev sålunda att varje projekt skulle utgå från åtminstone en av de tre teoretiska infallsvinklarna, gärna två om möjligt. Detta krav ålades dock inte de associerade forskarna som inte var knutna till projektet på samma sätt som de heltidsanställda forskarna.

Enligt projektplanen (s. 2) hade projektet som målsättning att uppnå ”mångsidighet i den lingvistiska beskrivningen genom att pröva och utveckla teorier och metoder som används vid studiet av språkkontakter (kontaktlingvistik), grammatiska konstruktioner (konstruktionsgrammatik) och språklig interaktion (samtalsforskning, interaktionell lingvistik)”. För att en sådan teoretisk och metodologisk omprövning skulle vara möjlig måste forskningsobjekten avgränsas väl. Samtliga delprojekt inom projektet *Svenskan i Finland* styrdes därför i ett tidigt skede in på studiet av enskilda konstruktioner så som konstruktioner med demonstrativa pronomen, konstruktioner med prepositionen *åt*, konstruktioner med strängen *de e*, konstruktioner med reflexiva pronomen och konstruktioner med dubbelt objekt respektive objekt och adverbial (*Ge mig boken, Ge boken åt mig*).

Den teori som samtliga delprojekt inom projektet strävat efter att pröva och utveckla är konstruktionsgrammatik (Fillmore 1989, Goldberg 1995, 2006, Fried & Östman 2004, Croft

2001). Därtill har Mona Forsskåhl och Camilla Wide utforskat den interaktionella lingvistikens möjligheter, särskilt i förhållande till konstruktionsgrammatik. Kontaktlingvistiska frågor har varit centrala i samtliga forskares projekt men teoretiskt och metodiskt har denna infallsvinkel utforskats minst i projektet.

Projektmöten och seminarier

I projektplanen föreslås bl.a. datasessioner som arbetsmetod inom projektet. Denna arbetsmetod kom även att tillämpas regelbundet. Därtill tillämpades två andra typer av arbetsmetoder regelbundet under projektmöten: diskussion kring relevant litteratur samt diskussion kring texter producerade av projektets egna forskare. Den förra metoden tillämpades under det första året i projektet då forskarna läste in sig på konstruktionsgrammatik, interaktionell lingvistik och kontaktlingvistik. Från och med hösten 2005 kretsade projektets möten främst kring de egna forskarnas texter som lades fram i tur och ordning och kommenterades av samtliga (heltidsanställda) projektmedlemmar.

Inom projektet hölls sammanlagt 30 projektmöten. I 11 av dessa möten deltog associerade forskare och/eller medlemmar av referensgruppen, ibland även doktorandernas handledare. I övriga möten deltog endast projektets heltidsanställda forskare. Projektets forskare i Vasa, Siv Björklund, deltog i sammanlagt 18 möten. Hennes närvaro på så många möten som möjligt var viktig för projektets arbetsklimat och samstämmighet samt den vetenskapliga diskussionen inom projektet; på detta sätt uppnåddes projektplanens målsättning om synergiverkan.

Det viktigaste syftet med projektmötena var att göra det möjligt för forskare anställda i eller anknutna till projektet att presentera och få kommentarer på texter eller forskningsresultat. Men projektmötena fungerade även som ett viktigt forum för planering av seminarier och annan verksamhet inom projektet.

Projektet ordnade allt som allt åtta seminarier eller workshopar under projekttiden. Som framgått ovan inleddes arbetet inom projektet med ett startseminarium 9 januari 2004. På startseminariet kommenterades de fyra heltidsanställda forskarnas forskningsplaner av fem inbjudna kommentatorer (professorerna Lars-Gunnar Andersson, Per Linell, Urpo Nikanne, Pirkko Nuolijärvi och Jan-Ola Östman). Samma kommentatorer (med undantag av Lars-Gunnar Andersson) deltog även i slutseminariet för projektet som ordnades 12 januari 2007. I båda seminarierna deltog ett fyrtiotal språkvetare från Finland, Sverige, Norge, Danmark och Belgien. På start- och slutseminarierna låg fokus på den forskning som de heltidsanställda forskarna skulle bedriva eller hade bedrivit inom projektet. På två seminarier ventilerades de två doktorandernas avhandlingar enligt svensk modell med inbjudna opponenter (fil.dr Maria Toporowska Gronostaj, fil.dr Jenny Nilsson, fil.

dr Susanna Karlsson). De övriga sex seminarierna behandlade diverse mer specifika frågor i anslutning till forskningen som pågick inom projektet (t.ex. normer, finlandssvenska, partikelverb, konstruktionsgrammatik). Seminarierna ordnades dels i anslutning till språkvetenskapliga konferenser, dels vid SLS eller i samarbete med språkvetenskapliga nämnden. I några av seminarierna deltog forskare från flera länder i Norden och övriga Europa samt USA och Japan. (För närmare detaljer, se förteckning i slutet av rapporten.)

Projektet deltog även aktivt i seminarier ordnade av forskningssektorn vid SLS, bl.a. tre populärvetenskapliga seminarier kring svenskan i Finland (Vetenskapsfestivalen i Göteborg i maj 2005, Finlandsinstitutet i Stockholm i februari 2006 och Vetenskapernas natt vid SLS i januari 2007).

Resultat

Enligt projektplanen (s. 12) ska projektet kunna utmyнна i ”en antologi, tre doktorsavhandlingar (forskarna) samt artiklar och rapporter publicerade både konventionellt och virtuellt. Till detta kommer givetvis de gästade seniorforskarnas publikationer.”

Eftersom endast två doktorander varit anställda i projektet har målet om tre doktorsavhandlingar av naturliga skäl inte kunnat uppfyllas i projektet. Detta torde emellertid kompenseras av att projektet utmyन्नar i två doktorsavhandlingar och två övriga monografier. Nina Martolas doktorsavhandling om prepositionen *åt* inlämnas till förhandsgranskning vid Helsingfors universitet i mars 2007. Mona Forsskåhls avhandling om strängen *de e* i finlandssvenska och sverigesvenska samtal föreligger i en första version och bearbetas för inlämning till förhandsgranskning vid Helsingfors universitet under våren 2007. Post doc-forskare Siv Björklund har under projekttiden i första hand ägnat sig åt att färdigställa en monografi om verbfraser i elevtexter. Monografin föreligger i en första version och lämnas in till granskning vid SLS förlag under våren 2007. Camilla Wide, som under projektets två första år koncentrerade sig på att skriva artiklar om olika ämnen (7 utgivna, 4 under utgivning), färdigställer sin monografi om demonstrativa pronomen i östnyländska dialekter under hösten 2007. Manuset lämnas enligt planerna in till SLS förlag vid årsskiftet 2007/2008. Som ett resultat av projektet kan man även se det forskardoktorprojekt som Camilla Wide beviljades finansiering för av Finlands akademi hösten 2006. Projektet, *Dialektsyntax. Nominalfraskonstruktioner i finlandssvenska varieteter*, utgör en direkt fortsättning på Camilla Wides forskning inom projektet *Svenskan i Finland*.

De fyra heltidsanställda forskarna för tre år samt seniorforskaren Beatrice Silén har sammanlagt publicerat 15 artiklar under projekttiden. Tre artiklar är under utgivning 2007 och ytterligare en

artikel skrivs och utges under våren 2007. Därtill föreligger manus till fyra artiklar som lämnas in till språkvetenskapliga tidskrifter under 2007.

Arbetet på projektantologin inleds efter att projektet har avslutats. Orsaken till detta är bl.a. att doktoranderna ska få ro att slutföra sina doktorsavhandlingar. I antologin presenteras forskning av samtliga forskare som varit aktiva inom projektet, även associerade forskare och medlemmar i den vetenskapliga referensgruppen för projektet. Antologin riktas till en något vidare publik än endast språkforskare. Manusstopp har preliminärt fastslagits till 30 juni, vilket innebär att antologin inte utkommer förrän 2008. Projektet hoppas att antologin ska kunna ges ut av SLS förlag.

Även arbetet på ett antal andra publikationer med direkt anknytning till projektet kommer att inledas efter att projektet avslutats. Hit hör främst enskilda artiklar i olika typer av språkvetenskapliga publikationer. Men även antologin *Interactional Perspectives on Construction Grammar* som planeras av Camilla Wide och Jan Lindström (manusstopp vid årsskiftet 2007/2008) måste ses som ett direkt resultat av projektet *Svenskan i Finland*. Stommen i antologin utgör skriftliga versioner av föredrag som presenterades på ett arbetsseminarium arrangerat av projektet tillsammans med institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet 11 januari 2007.

Kontakter med andra projekt och övrigt forsknings-samarbete

I projektplanen önskades att projektet skulle skapa kontakter och nätverk av olika slag. Detta syfte torde ha uppfyllts väl även om vissa enskilda förslag i projektplanen, så som anknytning till forskarskolan Langnet, inte visade sig vara relevanta för projektets del.

Under hela projekttiden pågick ett nära samarbete med språkvetenskapliga nämnden vid SLS samt de institutioner där forskarna tidigare varit anställda (institutionerna för nordiska språk (och nordisk litteratur) vid Helsingfors universitet och Vasa universitet, Forskningscentralen för de inhemska språken). Därtill skapades redan i början av projektet ett nära samarbete med institutionen för svenska språket vid Göteborgs universitet, vilket bl.a. resulterade i flera forskarbesök samt gemensamma seminarier och möten. Via sina associerade forskare hade projektet nära kontakter med Joensuu universitet, Åbo Akademi (Vasa) och Stockholms universitet. Kontakten med Vakgroep Scandinavistiek en Noord-Europakunde vid Gents universitet upprätthölls via forskar- och lärarbesök; bl.a. besökte doktorand Nele Bulckaert projektet i januari 2004 och post doc-forskare Camilla Wide Gents universitet i mars 2006.

Projektet knöt även kontakter med ett antal nära relaterade projekt. Mona Forsskähl och Camilla Wide presenterade projektet på ett möte inom projektet *Samtalspråkets grammatik* hösten 2003. Via

seniorforskaren Benjamin Lyngfelt och prof. Lars-Gunnar Andersson hade projektet regelbundet kontakt med projektet *Svenska konstruktioner* vid Göteborgs universitet. Kontakter med nordiska projekt knöts bl.a. via Camilla Wides deltagande i projekten *Scandinavian Dialect Syntax* och NORMS – *Nordic Centre of Excellence in Microcomparative Syntax*.

Ytterligare bör nämnas att projektet under hela projekttiden har haft nära kontakt med forskare i finska språket. Projektet uppträdde bl.a. med fem föredrag på ett möte inom Kotikielen seura i november 2004. Detta torde ha varit första gången föredrag hölls på svenska inom Kotikielen seura.

Sammanfattning av enskilda forskares projekt

Som framgått ovan har ett stort antal forskare varit anknutna till projektet på ett eller annat sätt. Här redogörs endast för de forskare som finansierats av SLS.

Projektkoordinator och post doc-forskare **Camilla Wide** inledde sitt arbete inom projektet hösten 2003. Uppskattningsvis 30–40 % av hennes tid har gått till administration, handledning av de två doktoranderna inom projektet, projektmöten och övriga evenemang inom projektet eller vid SLS. I sin forskningsplan uppgav Camilla Wide att hon skulle studera flera olika typer av konstruktioner. Som framgår av publikationsförteckningen nedan har hon även skrivit ett antal artiklar om olika ämnen: konstruktionsgrammatik, demonstrativa pronomen, partikelverb, diskurspartiklar och bitransitiva verb. På startseminariet 2004 uppmanade emellertid kommentatorerna henne att koncentrera sig på ett eller högst två ämnen. Efter att först ha avgränsat sitt forskningsämne till demonstrativa pronomen och partikelverb avgränsade hon sitt ämne ytterligare våren 2005 till att gälla bruket av demonstrativa pronomen i östnyländska dialekter samt förhållandet mellan konstruktionsgrammatik och interaktionell lingvistik. Samtidigt beslutade hon att samla sina resultat om demonstrativa pronomen i östra Nyland till en monografi med arbetsrubriken *Dialekt, interaktion och grammatik. Bruket av adnominalt den i östnyländska*. Monografen föreligger i ett manus på ca 240 sidor som bearbetas under 2007. Utöver detta manus har Camilla Wide skrivit 13 artiklar under projektperioden (7 utgivna, 4 under utgivning, 2 manus) och hållit 30 föredrag. Målsättningen som anges i hennes forskningsplan (7–8 artiklar) torde sålunda ha uppfyllts med god marginal.

Post doc-forskare **Siv Björklund** har inom projektet huvudsakligen koncentrerat sig på att sammanställa en monografi om syntaktiska drag i elevtexter. Efter att i likhet med de andra forskarna i projektet ha fått uppmaningen om att avgränsa sitt forskningsobjekt valde Siv Björklund att fokusera på reflexiva verbfraser och *att*-fraser vid verb med hjälpverbsliknande karaktär. Ett material bestående av sammanlagt 531 elevtexter, ca 170 skrivna i Österbotten, 170 skrivna i Helsingfors,

100 skrivna i Stockholm och 100 skrivna i Norrbotten, samlades in under åren 2004–2005. Excerperingen av belägg slutfördes 2006. Samtidigt kompletterades beläggen ur elevtexter med motsvarande belägg ur finlandssvenskt och sverigesvenskt textmaterial tillgängligt vid Språkbanken i Finland samt belägg från nätet. Analysen av materialet slutfördes 2006 och resulterade i en texthelhet som publiceras som en monografi på ca 150–200 sidor med arbetsrubriken *Syntaktisk variation i verbfrasen med utgångspunkt i finlandssvenska och sverigesvenska elevtexter*. De flesta textavsnitt av monografin föreligger i en första version men manuset kräver några månaders bearbetning innan det är klart för publicering våren 2007. Utöver manuset till monografin har Siv Björklund under projektiden publicerat 4 artiklar, hållit 8 föredrag och presenterat sin egen och hela projektets forskning i finlandssvensk radio två gånger.

Doktorand **Mona Forsskåhl** har under projektiden koncentrerat sig på att färdigställa en doktorsavhandling som lämnas in för granskning vid Helsingfors universitet. Avhandlingen gällde ursprungligen evalueringar i samtal. Avhandlingsämnet avgränsades dock under 2004 till att gälla strängarna *de e* och *de va*, vilka är de mest frekvent förekommande strukturerna vid evalueringar. Under 2005 avgränsades forskningsämnet ytterligare till att gälla endast strängen *de e*, och då inte endast i evaluerande användningar. Materialet för avhandlingen, totalt 10 timmar samtal från Sverige och Finland, sammanställdes 2004 efter en noggrann genomgång av tillgängliga samtalskorpusar. En tidtabell och disposition för avhandlingen, som har arbetstiteln *de e i svenska samtal. En interaktionell och konstruktionsgrammatisk studie av finlandssvensket och sverigesvensket samtalspråk*, fastställdes inom projektet hösten 2005. Samtidigt fastslogs att en första version av avhandlingen skulle föreligga då projektet avslutades 2006. Detta mål uppnådde Mona Forsskåhl; endast delar av det sista kapitlet i avhandlingen var oskrivna när projektet slutade 2006. Innan projektet slutade fastslogs även en tidtabell för våren 2007. Mona Forsskåhls syfte är att lämna in avhandlingen till förhandsgranskning sommaren 2007. Under projektiden har Mona Forsskåhl publicerat en artikel och hållit 18 föredrag.

Doktorand **Nina Martola** har liksom Mona Forsskåhl under projektet koncentrerat sig på att färdigställa en doktorsavhandling som läggs fram vid Helsingfors universitet. Avhandlingsämnet avgränsades efter en pilotundersökning våren 2004 till konstruktioner med prepositioner *åt* (från att ha gällt valens i finlandssvenskan mer allmänt). Undersökningsmaterialet för avhandlingen utgörs av totalt 21 000 belägg på prepositionen *åt* excerperade ur finlandssvenska och sverigesvenska texter i Språkbanken i Finland 2004. Nina Martola näranalyserade materialet 2005 samtidigt som hon skrev den första versionen av själva avhandlingstexten. En komplettering och kontroll av näranalyserna gjorde hon 2006 i samband med att hon skrev igenom avhandlingsmanuset en andra gång. I slutet av 2006 förelåg allt utom sista kapitlet av avhandlingen i en reviderad andra version.

Det sista kapitlet och övrig finslipning slutförs i januari–mars 2007 så att manuset kan lämnas in till förhandsgranskning vid Helsingfors universitet i mars 2007. Under projekttiden har Nina Martola skrivit en artikel och hållit 13 föredrag.

Seniorforskare **Beatrice Silén** var anställd inom projektet sex månader våren 2004. Hon utförde då en empirisk undersökning av konstruktioner med dubbelt objekt respektive objekt och adverbial i finlandssvenska och sverigesvenska talspråkskorpusar. Undersökningen resulterade i ett ca 50-sidor långt manus som bearbetades och kompletterades under 2005–2006, samt två kortare artiklar som utgavs 2005. Hösten 2006 delades det då ca 70-sidiga manuset upp i två manus som under våren 2007 insänds till tidskrifterna *Språk och stil* respektive *Folkmålsstudier*. Beatrice Silén har deltagit aktivt i projektets verksamhet under hela projektperioden och varit en stor tillgång för projektet även efter att hennes anställning vid SLS tog slut.

Seniorforskare **Benjamin Lyngfelt** arbetade inom projektet på deltid (ca 15 %) under 2005–2006. Hans huvudsakliga uppgift var att fungera som sverigesvensk resursperson samt att kommentera texter som skrivits inom projektet. Han har inte publicerat något i anslutning till projektet under projektperioden men kommer att delta i antologin som enligt planerna utges 2008.

Slutord

Projektet *Svenskan i Finland* har av forskarna inom projektet upplevts som mycket lyckat och inspirerande. Som projektkoordinator kan jag konstatera att det har varit en sann glädje att få leda detta projekt vid SLS. Min bedömning är att projektet har uppfyllt sina målsättningar väl. Projektets värde når långt utöver de resultat som presenterats i denna rapport. Via projektet har viktiga nätverk skapats och projektdeltagarna har fått möjlighet att förkovra sina kunskaper i vetenskaplig diskussion och argumentation på ett sätt som kommer att bära frukt länge efter att projektet avslutats.

Seminarier och workshopar ordnade av projektet

2004. Startseminarium för projektet. 45 deltagare från Finland, Sverige, Norge och Danmark. SLS 9.1.2004.

2004. Workshop om partikelverb. *Svenskans beskrivning 27*. Deltagare från Finland, Sverige, Belgien och Japan. Arrangörer: Camilla Wide & Ulrika Kvist Darnell (Stockholms universitet). Växjö 14–15.5.2004.

2004. Seminarium om normer och konstruktioner (tillsammans med språkvetenskapliga nämnden). SLS 23.8.2004.

2006. Panelen *Grammatical configurations of turn and TCU beginnings*. ICCA06 International Conference

- on *Conversation Analysis*. Deltagare från Finland, Norge, Schweiz och Italien. Arrangörer: Camilla Wide & Marja Etelämäki (Helsingfors universitet). Helsingfors 10–14.5.2006.
2006. Ventileringseminarium kring Nina Martolas avhandling *Konstruktioner och valens – verbfraser med åt i ett jämförande perspektiv*. Opponent fil.dr Maria Toporowska Gronostaj (Göteborgs universitet). SLS 16.11.2006.
2006. Ventileringseminarium kring Mona Forsskåhls avhandling *de e i svenska samtal. En interaktionell och konstruktionsgrammatisk studie av finlandssvensket och sverigesvensket samtalspråk*. Opponent fil.dr Jenny Nilsson (Göteborgs universitet) och fil.dr Susanna Karlsson (Lunds universitet). SLS 30.11.2006.
2007. Arbetsseminarium med titeln *Interactional perspectives on Construction Grammar*. Inbjudna gäster från USA, Tyskland, Sverige och Finland, totalt 20 deltagare. SLS 11.1.2007.
2007. Slutseminarium för projektet. 40 deltagare från Finland och Sverige. SLS 12.1.2007.

Artiklar utgivna (av heltidsanställda forskare) under projektperioden

- Björklund, Siv. 2004. Ordet *att* hos skribenter som har svenska som sitt första- eller sitt andraspråk. I S. Björklund & M. Buss (red./toim.), *Kielikylpyä: Kasvua ja kehitystä/Språkbud: Samverkan skapar styrka*, 103–118. Vaasa: Levón-instituutti.
- Björklund, Siv. 2005. Vi hålls friska om vi samlar oss. Om s-verbs och reflexiva verbs potentiella alternering. I G. Byrman, J. Einarsson, S. Hammarbäck, M. Lindgren & P. Stille (utg.), *Svenskans beskrivning 27*, 58–68. Växjö: Växjö University Press.
- Björklund, Siv. 2005. Vilken roll spelar »att« som infinitivmarkör? En jämförelse mellan finlandssvenska och sverigesvenska elever. I K. Mård-Miettinen & N. Niemelä (red.), *Fackspråk och översättningsteori, VAKKI-symposium XXV* (Publikationer av forskargruppen för översättningsteori, fackspråk och flerspråkighet vid Vasa universitet 32), 95–105. Vasa: Vasa universitet.
- Björklund, Siv. 2006. Samspelet mellan s-verb och reflexiva verb ur finlandssvenskt och sverigesvenskt perspektiv. I V. Muittari & M. Rahkonen (red.), *Svenskan i Finland 9* (Meddelanden från institutionen för språk vid Jyväskylä universitet 1), 37–46. Jyväskylä universitet: Svenska språket, Institutionen för språk.
- Forsskåhl, Mona. 2005. Evaluerande TKE:n i svenska samtal. En topologisk-strukturell studie. I G. Byrman, J. Einarsson, S. Hammarbäck, M. Lindgren & P. Stille (utg.), *Svenskans beskrivning 27*, 94–104. Växjö: Växjö University Press.
- Lindström, Jan & Camilla Wide. 2005. Tracing the origins of a set of discourse particles. Swedish particles of the type 'you know'. *Journal of historical pragmatics* 6:2: 211–236.
- Martola, Nina. 2005. Vad säger man åt folk? Kombinationen *säga åt* i finlandssvenskan och sverigesvenskan. I G. Byrman, J. Einarsson, S. Hammarbäck, M. Lindgren & P. Stille (utg.),

- Svenskans beskrivning 27*, 181–192. Växjö: Växjö University Press.
- Silén, Beatrice. 2005. Dubbelt objekt eller objekt och bundet adverbial? Konstruktionsval i sverigesvenska och finlandssvenska. I G. Byrman, J. Einarsson, S. Hammarbäck, M. Lindgren & P. Stille (utg.), *Svenskans beskrivning 27*, 328–339. Växjö: Växjö University Press.
- Silén, Beatrice. 2005. *Från jag vil idher berätta till här måste jag berätta för er* – strukturförändringar vid verbet *berätta*. I P. Rossi (red.), *Från översättning till etik. En festskrift till Irma Sorvali på hennes 60-årsdag den 15 oktober 2005*, 303–313. Uleåborgs universitet: Humanistiska fakulteten, Institutionen för tyska, franska och nordiska språk.
- Silén, Beatrice & Camilla Wide. 2005. Strukturer med dubbelt objekt eller med objekt och bundet adverbial i finlandssvenskan och sverigesvenskan. I K. Nikula, H. Lönnroth, K. Alanen & C-E. Johansson (red.), *Svenskan i Finland 8* (Nordistica Tampereusia A5), 267–283. Tammerfors: Nordiska språk, Institutionen för språk- och översättningsvetenskap.
- Wide, Camilla. 2004. Svenskan i Finland. Ett språkvetenskapligt projekt med fokus på syntaxen. *Källan* 2/2004:42–48.
- Wide, Camilla. 2005. Svenskan i Finland. Syntaktiska drag i ett jämförande perspektiv. I K. Nikula, H. Lönnroth, K. Alanen & C-E. Johansson (red.), *Svenskan i Finland 8*, 319–335. Tammerfors universitet: Nordiska språk, Institutionen för språk- och översättningsvetenskap.
- Wide, Camilla 2005. Bruket av *den* i östra Nyland. I G. Byrman, J. Einarsson, S. Hammarbäck, M. Lindgren & P. Stille (utg.), *Svenskans beskrivning 27*, 378–389. Växjö: Växjö University Press.
- Wide, Camilla. 2005. *den* vid adjektivlösa substantiv i östnyländska – en inomspråklig utveckling? I C. Falk & L-O. Delsing (red.), *Studier i svensk språkhistoria 8* (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A63), 323–332. Lunds universitet: Institutionen för nordiska språk.
- Wide, Camilla. 2006. Strukturer med demonstrativa pronomen i finlandssvenska dialekter. I A-M. Ivars, M. Reuter, P. Westerberg & U. Ådahl-Sundgren (red.), *Vårt bästa arv. Festskrift till Marika Tandefelt den 21 december 2006*, 316–328. Helsingfors: Svenska handelshögskolan.

Artiklar under utgivning

- Wide, Camilla. u.u. 2007. Interactional Construction Grammar: Contextual features of determination in dialectal Swedish. Publiceras i A. Bergs & G. Diewald (red.), *Context and Constructions (Constructional Approaches to Language)*. Amsterdam: Benjamins. Ca 30 s.
- Wide, Camilla. u.u. 2007. En diskursfokuskonstruktion i östnyländska. Publiceras i J-O. Östman, H. Palmén & C. Sandström (red.), *Liljendal 2003* (Nordica Helsingiensia). Helsingfors universitet: Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur. Ca 60 s.
- Wide, Camilla. u.u. 2007. Bruket av demonstrativa pronomen och bestämd form i östnyländska samtal och intervjuer. Publiceras i J. Lindström (red.), *Språk och interaktion 1* (Nordica Helsingiensia). Ca 40 s.

Wide, Camilla. u.u. *Sätter man ner sig och tar boken fram* i Pargas? Publiceras i J-O. Östman, L. Mattfolk & C. Wide (red.), *Pargas 2004* (Nordistica Helsingiensia). Ca 30 s.

Publikationer under arbete eller planering

Björklund, Siv. *Syntaktisk variation i verbfrasen med utgångspunkt i finlandssvenska och sverigesvenska elevtexter*. Monografi. Utgivning beräknad till 2007.

Forsskåhl, Mona. *de e i svenska samtal. En interaktionell och konstruktionsgrammatisk studie av finlandssvensket och sverigesvensket samtalspråk*. Doktorsavhandling. Disputation beräknad till 2007/2008.

Martola, Nina. *Konstruktioner och valens – verbfraser med åt i ett jämförande perspektiv*. Doktorsavhandling. Disputation beräknad till hösten 2007.

Martola, Nina. Partikelverbsbehandlingen i några svenska ordböcker med förbindelser med *åt* som exempel. Utges i *Nordiske studier i leksikografi* (konferensrapport 9). 2008/2009.

Martola, Nina. *Åtskilda* eller *skilda åt* – vad skiljer de två participen åt? 2008.

Silén, Beatrice. Konstruktionsval vid verbet *ge* i finlandssvenskt och sverigesvenskt talspråk. Manus färdigt. Publiceras 2007/2008.

Silén, Beatrice. Konstruktionsmönster vid bitransitiva verb i finlandssvenskt och sverigesvenskt talspråk. Manus färdigt. Publiceras 2007/2008.

Wide, Camilla. Konstruktionsgrammatik ur en interaktionell synvinkel. 2008.

Wide, Camilla & Marja Etelämäki. Bruket av *den* i östra Nyland – ett språkkontaktfenomen? Bidrag till konferensvolymen för *Svenskan i Finland 10*. Publiceras 2007/2008.

Wide, Camilla. *Dialekt, interaktion och grammatik. Bruket av adnominalt den i östnyländska*. Monografi. Manus. Publiceras 2008.

Wide, Camilla (red.). Projektantologi. 2008.

Wide, Camilla m.fl. Presentation av projektet i *Språkbruk*. 2007.

Wide, Camilla & Jan Lindström (red.). *Interactional Perspectives on Construction Grammar*. Antologi. 2008/2009.

Wide, Camilla & Ulrika Kvist Darnell. Dialectal word order variation and construction grammar: the case of verb–particle combinations in Finland swedish. Manus färdigt. Publiceras 2008.

Wide, Camilla & Pekka Saaristo. *Ja, nej och nå* som inledande svars ljud i teve- och radiointervjuer i Sverige och Finland. Manus under arbete. Publiceras 2008.

31 januari 2007

Docent Camilla Wide, projektkoordinator